
БІБЛІОГРАФІЯ

1. Болезни молодняка свиней / Никольский В.В., Божко В.И., Бортнийчук В.А. и др. - К.: Урожай, 1989. - 192 с.
2. Горальський Л.П., Хомич В.Т., Кононський О.І. Основи гістологічної техніки і морфофункціональні методи дослідження у нормі та при патології. – Житомир: Полісся, 2005. – 275 с.
3. Криштофорова Б.В. Приоритетные направления исследований в морфологии во взаимосвязи с решением проблемы повышения жизнеспособности новорожденных животных // Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету. – 2005. – С. 190 – 192.
4. Липатов А.М. Клинико-морфологическая диагностика антенатальной гипотрофии поросят в условиях комплекса. Автореф. дисс. ... канд. вет. наук: 16.00.01 – Л., 1974. – 27 с.
5. Шульга Н. Выживаемость новорожденных поросят// Свиноводство. – 2009. - №1. – С.25-26.

УДК 619:615

Локес П.І., кандидат ветеринарних наук,

Полтавська державна аграрна академія

Морозенко Д.В., кандидат ветеринарних наук

Ветеринарна клініка “Пес + Кіт” м. Харків

ПАТОМОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ НИРОК ЗА ХРОНІЧНОЇ НИРКОВОЇ НЕДОСТАТНОСТІ У КОТІВ

Рецензент – кандидат ветеринарних наук С.О. Кравченко

Вивчено характерні патоморфологічні зміни у нирках домашніх котів за хронічної ниркової недостатності. Захворюваність серед домашніх котів сягає до 4 %. Прояви патології залежать від загальної кількості уражених нефронів. Встановлено, що головною структурною морфологічною одиницею синдрому хронічної ниркової недостатності є розвиток білкового та ліпоїдного нефрозу. Патологія характеризується гідропічною та зернистою білковою дистрофією нефроцитів.

Ключові слова: *коти, нирки, хронічна ниркова недостатність, морфологічні зміни, дистрофія.*

Постановка проблеми. Хронічна ниркова недостатність (ХНН) виникає унаслідок прогресуючих хронічних захворювань нирок, що супроводжують-

ся загибеллю великої кількості нефронів, тобто це поступово прогресуючий клінічний синдром, зумовлений обмеженням здатності нирок виділяти з сечею продукти метаболізму [1, 2].

Несвоєчасна діагностика захворювань сечової системи в собак і котів та неадекватне лікування призводить до розвитку хронічної ниркової недостатності.

Частота захворювань нирок у котів в середньому становить біля 4 %. За різними даними, в окремі роки ХНН реєструються частіше і становлять від 12% до 40% [3, 4].

Аналіз основних досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми. Хронічна ниркова недостатність – це симптомокомплекс, що розвивається внаслідок поступової загибелі нефронів. Нирки мають величезну компенсаторну можливість і загибель навіть 50 % загальної кількості нефронів може не супроводжуватися клінічними проявами патології [5]. Тільки при значному зниженні клубочкової фільтрації в організмі відбуваються виражені патологічні зміни. Незважаючи на різноманіття етіологічних чинників, клінічні прояви та метаболічний профіль хворих тварин за ХНН подібні [6]. В той же час, у літературі недостатньо відомостей щодо морфологічних змін у нирках котів.

Мета досліджень та методика їх проведення. Метою роботи було вивчення патоморфологічних змін нирок котів за хронічної ниркової недостатності.

Матеріал та методи досліджень. Дослідження проводили на базі клініки ветеринарної медицини при кафедрі терапії Полтавської державної аграрної академії. Для гістологічних досліджень застосовували матеріал, відібраний під час автопсій від котів, що загинули внаслідок вказаної патології. Проби тканин досліджували загальноприйнятими методами [7].

Результати досліджень. Патоморфологічні зміни вивчали при розтині трупів загиблих домашніх котів.

При дослідженні нирок котів, загиблих унаслідок ХНН, нами було встановлено зміни у вигляді білкового та ліпоїдного (жирового) нефрозу.

Проведеними патолого-анатомічними дослідженнями виявлено, що

нирки при білковому нефрозі в'ялі, світло- чи сіро-коричневого кольору. На розрізі межа між кірковою та мозковою речовинами була згладжена. При ліпоїдному нефрозі, на відміну від білкового, нирки мали ділянки жовтуватого-сірого кольору, межа між кірковою та мозковою речовинами була відсутня.

При проведенні гістологічних досліджень за білкового нефрозу в нирках знаходили мікроскопічні ознаки зернистої та гідропічної (два випадки) дистрофії нефроцитів звивистих і прямих канальців.

Для зернистої дистрофії характерним було нерівномірне збільшення клітин епітелію, цитоплазма їх набрякла, каламутна, нерівномірно зафарбована, з дрібними ацидофільними білковими зернами. Межі клітин та їх ядра важко диференціювалися. Цитоплазма набувала пінистого вигляду, деякі клітини відділялися одна від одної та від базальної мембрани. Просвіт ниркових канальців був звужений, містив розрихлені білкові маси, зафарбовані еозином (рис. 1).

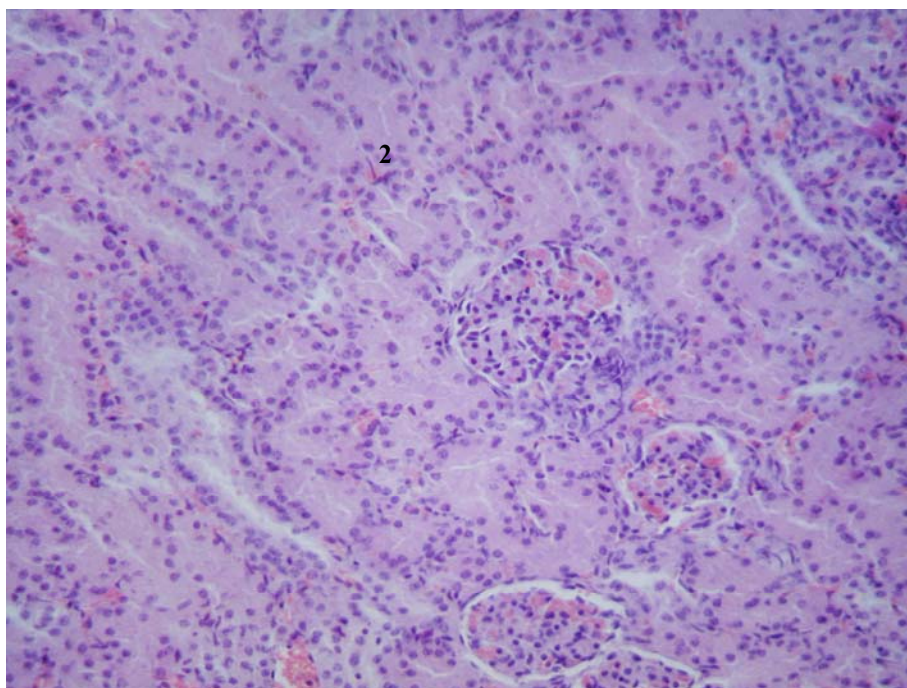

Рис. 1. Гістологічний препарат нирки кота віком 2,5 роки: 1 – ниркове тільце з ознаками гіперемії; 2 – зерниста дистрофія нефроцитів звивистих канальців. Забарвлення гематоксиліном Караці та еозином, ок. x 10, об. 20.

За гідропічної дистрофії в клітинах спостерігали ознаки часткового цитолізу з утворенням в цитоплазмі вакуолей (вакуольна дистрофія), заповнених рідиною, що містила білки. При цьому ядро зміщувалось на периферію

клітини, вакуолізувалось. В окремих ділянках гістопрепаратів вакуолі в цитоплазмі зливались одна з одною. На місці клітини залишалась тільки заповнена рідиною оболонка, що мала вигляд балона з водою (балонна дистрофія), відмічалось повне руйнування клітини.

Для ліпоїдного нефрозу (при проведенні патолого-анатомічного розтину) характерно, що нирки в'ялі, жовтуватого чи жовто-коричневого кольору. На розрізі межа між кірковою та мозковою речовинами відсутня.

Гістологічними дослідженнями встановлено (при зафарбовуванні зрізів гематоксиліном Караці та еозином) картину, аналогічну гідропічній дистрофії епітеліоцитів звивистих канальців. Диференціацію даного виду нефрозу проводили фарбуванням заморожених зрізів суданом III, при якому в цитоплазмі нефроцитів звивистих і прямих канальців виявлялися ліпіди, нерідко у великих кількостях (рис. 2).

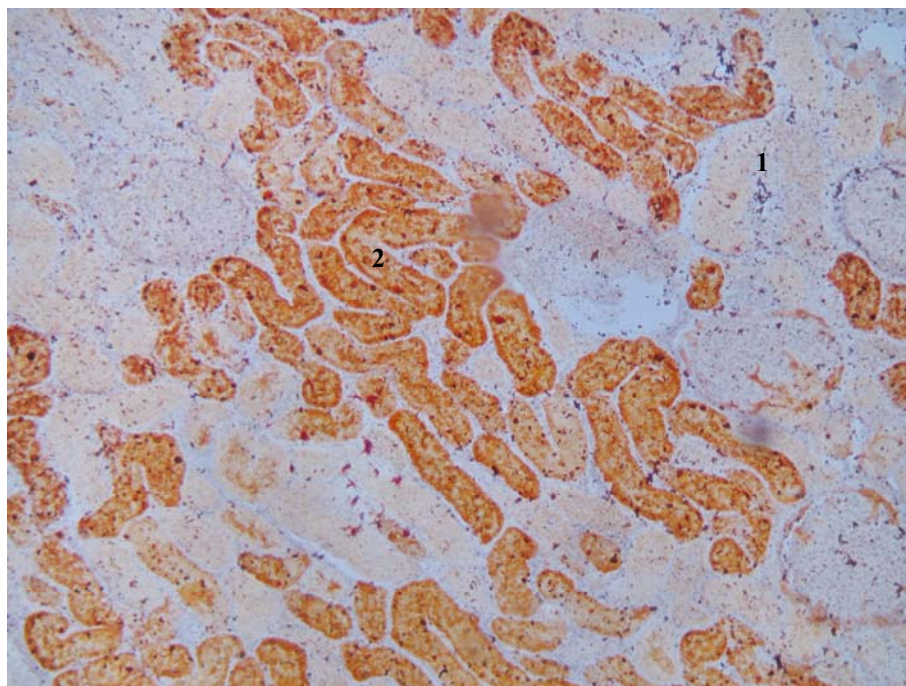

Рис. 2. Гістологічний препарат нирки кота віком 5 років: 1 – нефроцити звивистих канальців, які містять дуже мало ліпідів; 2 – зростання вмісту жиру в цитоплазмі нефроцитів звивистих канальців. Забарвлення Суданом III, ок. x 10, об. 20.

Висновок: Таким чином, враховуючи виявлені патоморфологічні зміни у нирках, слід сказати, що головною структурною морфологічною одиницею синдрому ХНН є розвиток білкового та ліпоїдного нефрозу.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Фасоля В.П. Вікова, нозологічна і породна структура хвороб собак у м. Житомирі / В.П. Фасоля // Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту. – Вип. 28. – Біла Церква. 2001. – С. 256–258.
2. Рябов С.И. Нефрология: Руководство для врачей / С.И. Рябов. – СпецЛит, 2000. – 672 с.
3. Морозенко Д.В. Хронічна ниркова недостатність домашніх котів (патогенез, діагностика і лікування): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата вет. наук: спец. 16.00.01 «Діагностика і терапія тварин» / Д.В. Морозенко. – Біла Церква, 2008. – 24 с.
4. Elliot D.A. Nutritional management of chronic renal disease in dogs and cats / D.A. Elliot // Vet. Clin. North. Am. Small Anim. Pract. – 2006. – Vol. 36. - № 6. – p. 1377-1384.
5. Скворцов В.В. Актуальные проблемы нефрологи: учеб.- метод. пособие / В.В. Скворцов, А.В. Тумаренко. – Ростов н/Д: Феникс, 2008. – 157 с.
6. Локес П.І. Метаболічний профіль собак та домашніх котів за хронічної ниркової недостатності. / Вісник ПДАА. – Полтава. – 2010. – № 1. – С. 91-97.
7. Горальський Л.П. Основи гістологічної техніки і морфофункціональні методи досліджень у нормі та при патології / Л.П. Горальський, В.Т. Хомич, О.І. Кононський. – Житомир: Полісся, 2008. – 288 с.

УДК 619:636:611.1:636.2

Локес П.І., кандидат ветеринарних наук,

Канівець Н.С., асистент

Полтавська державна аграрна академія

ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ КРОВОНОСНОЇ СИСТЕМИ ЯЗИКА ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Рецензент – кандидат ветеринарних наук І.І. Панікар

У результаті досліджень вивчені особливості будови артеріальної судинної системи язика великої рогатої худоби. Встановлено нерівномірність довжини лівої і правої глибоких артерій язика. Діаметр цих артерій уздовж органу й в ділянці подушки (ліва глибока артерія) більший за діаметр однойменної правої судини. При дослідженні дорсальних гілок артерії язика на окремих ділянках органу виявлено неоднакову їх кількість та різноманітність галуження. Найдрібніші судини дорсальних гілок лівої і правої половин язика не мають між собою анастомозів.

Ключові слова: *язик, велика рогата худоба, судини, артерії.*